

Állásfoglalás a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény (Pmt.) 1. § (1) bekezdésében és (1a) bekezdésében foglalt rendelkezésekkel, valamint a Pmt. 60. § (1) bekezdésében foglalt csoportszintű politikák és eljárások alkalmazásával kapcsolatban.

A Társaság állásfoglalás iránti kérelmet (**Beadvány**) nyújtott be a Magyar Nemzeti Bankhoz (székhelye: 1054 Budapest, Szabadság tér 9., telephelye: 1013 Budapest, Krisztina krt. 39.) (**MNB**) a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény (**Pmt.**) 1. § (1) bekezdésében és (1a) bekezdésében foglalt rendelkezésekkel, valamint a Pmt. 60. § (1) bekezdésében foglalt csoportszintű politikák és eljárások alkalmazásával kapcsolatban.

I. A BEADVÁNY TÁRGYA ÉS A JOGSZABÁLYI KÖRNYEZET

A Társaság a Csoport tagjaként vizsgálja, hogy eleget kell-e tennie a Pmt. csoporttagokra vonatkozó előírásainak, kiterjed-e a Pmt. hatálya a Társaságra. Emiatt a Társaság a Pmt. 1. § (1) bekezdésében és (1a) bekezdésében foglalt hatályszabályokkal, valamint a Pmt. 60. § (1) bekezdésében előírt csoportszintű politikák és eljárások alkalmazásával kapcsolatban felmerült kérdésekkel fordult az MNB-hez.

A Pmt. 1. § (1) bekezdése szerint „*[e] törvény hatálya – a (3) és (4) bekezdésben meghatározott eltéréssel – kiterjed a Magyarországon székhellyel, fiókteleppel vagy telephellyel rendelkező*

a) hitelintézetre;

b) pénzügyi szolgáltatóra;

c) foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézményre;

d) önkéntes kölcsönös biztosítópénztárra;

e) nemzetközi postautalvány-felvételt és -kézbesítést végzőre;

f) ingatlanügylettel kapcsolatos tevékenységet végzőre;

g) könyvvizsgálói tevékenységet végzőre;

h) könyvviteli (könyvelői), adószakértői, okleveles adószakértői, adótanácsadói tevékenységet megbízási, illetve vállalkozási jogviszony alapján végzőre;

i) játékkaszinót, kártyatermet működtetőre vagy távszerencsejátéknak nem minősülő fogadást, távszerencsejátékot, online kaszinójátékot szervezőre;

j) nemesfémmeleg vagy az ezekből készült tárgyakkal kereskedőre;

k) árukereskedőre, amennyiben tevékenysége folytatása során hárommillió forintot elérő vagy meghaladó összegű készpénzfizetést fogad el;

l) ügyvédre, ügyvédi irodára, európai közösségi jogászra, európai közösségi jogászi irodára (a továbbiakban együtt: ügyvéd), kamarai jogtanácsosra, közjegyzőre;

m) bizalmi vagyongazdálkodóra;

n) virtuális és törvényes fizetőeszközök, illetve virtuális fizetőeszközök közötti átváltási szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatóra;

o) letétkezelő pénztárca-szolgáltatóra;

p) kulturális javak (műalkotások, régiségek) kereskedelmével vagy közvetítésével foglalkozó szolgáltatóra olyan ügyletek vagy ügyletsorozatok vonatkozásában, amelyek értéke eléri vagy meghaladja a hárommillió forintot;

q) kulturális javak (műalkotások, régiségek) tárolásával vagy kereskedelmével szabadkikötőkben foglalkozó vagy közvetítőként szabadkikötőkben eljáró szolgáltatóra olyan ügyletek vagy ügyletsorozatok vonatkozásában, amelyek értéke eléri vagy meghaladja a hárommillió forintot; és

r) székhelyszolgáltatóra”.

A Pmt. 1. § (1a) bekezdése értelmében „*[e] törvény hatálya kiterjed arra, aki Magyarország területén vagy az Európai Unió más tagállamában vagy harmadik országban rendelkezik székhellyel, és Magyarországon létesített tartós, üzleti egysége révén – ideértve a fióktelepet is – az ügyfelek számára állandó belföldi*

jelenlét formájában közvetlenül kínál az (1) bekezdésben meghatározott szolgáltatást Magyarországon [az (1) bekezdésben és e bekezdésben meghatározottak a továbbiakban együtt: szolgáltató]”.

A fenti rendelkezések által meghatározott egyes szolgáltatók, illetve tevékenységek vonatkozásában a Pmt. 3. § 1., 4., 5., 8., 10., 16., 17., 22a., 25., 28., 29., 30., 31a. és 39. pontjai, mások tekintetében pedig a szakági jogszabályok tartalmazznak értelmező rendelkezéseket.

A Pmt. 3. § 2. pontja szerint „[e] törvény alkalmazásában: (...) anyavállalat: minden olyan vállalkozás, amely egy másik vállalkozás működésére ellenőrző befolyást gyakorol”.

A Pmt. 3. § 6. pontja szerint „[e] törvény alkalmazásában: (...) csoport: olyan vállalkozások összessége, amelyet egy anyavállalat, annak leányvállalatai, fióktelepei és mindazon vállalkozások alkotnak, amelyekben az anyavállalat vagy leányvállalata ellenőrző befolyással vagy részesedési viszonyal rendelkezik”.

A Pmt. 3. § 9. pontja szerint „[e] törvény alkalmazásában: (...) ellenőrző befolyás: a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Számv. tv.) szerinti anyavállalat fogalmánál használt meghatározó befolyás vagy egy személy és egy vállalkozás között fennálló olyan kapcsolat, amelynek alapján

a) a befolyással rendelkező személy dönthet a vállalkozás nyereségének felosztásáról, nyereségének vagy veszteségének más vállalkozáshoz való átcsoportosításáról, stratégiájáról, üzletpolitikájáról vagy értékesítési politikájáról,

b) lehetővé válik – függetlenül attól, hogy a megállapodást alapszabályban (alapító okiratban) vagy más írásos szerződésben rögzítették – a vállalkozás irányításának más vállalkozás irányításával való összehangolása valamely közös cél érdekében,

c) a közös irányítás a vállalkozások ügyvezetésének, felügyelőbizottságának részben (de a döntésekhez szükséges többséget kitevő) vagy teljesen azonos összetételén keresztül valósul meg, vagy

d) a befolyással rendelkező személy tőkekapcsolat nélkül gyakorol jelentős befolyást egy másik vállalkozás működésére”.

A Pmt. 3. § 22. pontja szerint „[e] törvény alkalmazásában: (...) leányvállalat: minden olyan vállalkozás, amelynek működésére egy másik vállalkozás ellenőrző befolyást gyakorol, azzal, hogy a leányvállalat valamennyi leányvállalatát az anyavállalat leányvállalatának kell tekinteni”.

A Pmt. 60. § (1) bekezdése szerint „[a]z ugyanazon csoporthoz tartozó szolgáltató köteles csoportszintű politikákat és eljárásokat alkalmazni”.

A Pmt. 60. § (2) bekezdése értelmében „[a] csoportszintű politikáknak és eljárásoknak – a csoportszintű politikák és eljárások teljes körű végrehajtása, a felügyeleti tevékenység hatékony ellátása, valamint a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzése és megakadályozása érdekében – ki kell terjednie különösen

a) az ügyfél-azonosítási intézkedések teljesítése során beszerzett személyes és személyes adatnak nem minősülő adatok – beleértve az elektronikus azonosítás során birtokába jutott adatokat is – csoporton belüli megosztására és a szolgáltató által rögzített személyes adatok és személyes adatnak nem minősülő adatok védelmére,

b) a bejelentés és a 42. § szerinti adatszolgáltatás teljesítését, annak tartalmát, az ügylet teljesítésének a 34. § és a 35. § szerinti felfüggesztését, a bejelentő személyét, valamint az ügyféllel szemben esetlegesen a folyamatban lévő vagy a jövőben megindítandó büntetőeljárást érintő információk csoporton belüli megosztásának biztosítására,

c) a 63. § (5)-(6) bekezdésében meghatározott vezető kinevezésének biztosítására,

- d) a 64. § szerinti képzésre,
e) a 27. § (5) bekezdése szerinti külső ellenőrzési funkció meghatározására, továbbá
f) a csoportszintű kockázatértékelés és a 65. § szerinti belső szabályzat elkészítésére”.

II. JOGKÉRDÉS

1. A Társaság azzal a kérdéssel fordult az MNB-hez, hogy a Csoport tagjaként a Társaságnak kell-e alkalmaznia a Pmt. előírásait, a Pmt. hatálya kiterjed-e a Társaságra?

A Társaság álláspontja szerint a Társaság a Pmt. 1. § (1) bekezdése és (1a) bekezdése alapján nem tartozik a Pmt. hatálya alá eső szolgáltatók közé, tekintettel arra, hogy az ott nevesített szolgáltatások egyikét sem nyújtja. A Társaság a Beadványban előadta, hogy a Csoport másik tagja szakosított hitelintézetként egyértelműen a Pmt. hatálya alá tartozó szolgáltatónak minősül és a pénzműködés megelőzési keretrendszere is ennek megfelelően került kialakításra. Figyelemmel azonban a csoporttagok, vagyis a Csoport másik tagja és a Társaság eltérő jogi státuszára, indokolt, hogy a Pmt. elvárásai szerint kialakított pénzműködés megelőzési eljárások és politikák kizárólag a Pmt. hatálya alá tartozó és a Pmt. 1. § (1) és (1a) bekezdései alapján szolgáltatónak minősülő csoporttagra vonatkozzanak.

Az MNB a Társaság Pmt. hatálya alá tartozásának megállapítása során vizsgálta, hogy a Társaság milyen tevékenységek végzésére rendelkezik engedéllyel.

Az MNB a 2014. július 2. napján kelt, H-EN-III-43/2014. számú határozatát alapul véve 2017. szeptember 7. napján meghozott H-EN-294/2017. számú határozatával (**Határozat**) a Társaságnak az alábbi tevékenységek végzésére adott engedélyt:

A Társaság

- a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról szóló 2012. július 4-i 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (**EMIR**) 14. cikk (1) és (3) bekezdéseiben, továbbá a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény (**Tpt.**) 339. § (1) bekezdésében és a (2) bekezdés a)-b) pontjaiban meghatározott elszámolási szolgáltatást nyújthat és az általa elszámolt ügylet teljesítésére kötelezettséget vállalhat a Határozatban felsorolt eszköz-kategóriák tekintetében;
- az EMIR 14. cikk (3) bekezdésében foglaltak alapján elszámolási tevékenységhez kapcsolódóan a Tpt. 339. § (2) bekezdés a) pontjában meghatározottak alapján árura kötött ügyletek teljesítéséhez kapcsolódóan kötelezettséget vállalhat; valamint
- az EMIR 14. cikk (3) bekezdésében foglaltak alapján elszámolási tevékenységhez kapcsolódóan a fenti a) és b) pontban foglalt tevékenységeket segítő kiegészítő tevékenységként informatikai, adatszolgáltatási, valamint oktatási tevékenységet végezhet.

Fentiek alapján az MNB megállapította, hogy a Társaság nem végez olyan tevékenységet, illetve nem minősül olyan szolgáltatónak, amelyet a Pmt. 1. § (1) bekezdése és (1a) bekezdése – a Pmt. 3. §-ában foglalt értelmező rendelkezések, illetve az egyes más releváns szakági jogszabályok hatályszabályai és értelmező rendelkezései figyelembevételével – a Pmt. hatálya alá tartozó szolgáltatóként, illetve a Pmt. hatálya alá tartozó tevékenységként határoz meg. Figyelemmel arra, hogy a Társaság nem tartozik a Pmt. hatálya alá, a Társaságnak mint szolgáltatónak nem kell alkalmaznia a Pmt.-ben meghatározott előírásokat.

2. A Társaság további jogkérdése a Beadványban, hogy a Pmt. 60. § (1) bekezdésében foglalt, a csoporthoz tartozó „szolgáltató” meghatározása során a Pmt. 1. § (1) bekezdés és (1a) bekezdés „definícióját” szükséges-e alapul venni?

A Társaság álláspontja szerint a Pmt. 60. § (1) bekezdésben meghatározott, csoporthoz tartozó „szolgáltató” meghatározása során a Pmt. 1. § (1) bekezdés és (1a) bekezdés „definícióját” szükséges alapul venni.

Az MNB az alábbiak szerint osztja a Társaság álláspontját.

A Pmt. az 1. § (1) bekezdése és (1a) bekezdése együttesen határozza meg a Pmt. személyi hatályát, ezért eltérő rendelkezés hiányában a Pmt. valamennyi rendelkezése, így a csoportpolitika szabályai is (csak) e körben értelmezendők és alkalmazandók.

Minden olyan esetben tehát, amikor a Pmt. a szolgáltató kifejezést alkalmazza – a Pmt. 3. §-ában foglalt értelmező rendelkezések, illetve az egyes más releváns szakági jogszabályok hatályszabályai és értelmező rendelkezései figyelembevételével – a szolgáltató fogalma alatt a Pmt. 1. § (1) bekezdésében és (1a) bekezdésében meghatározott tevékenységet végző szolgáltató értendő.

3. A Társaság utolsó jogkérdése, hogy a Csoport tagjaként a Társaságra ki kell-e terjednie egy, a Pmt. 60. § (1) bekezdésében meghatározott csoportpolitikának, eljárásnak?

A Társaság álláspontja szerint a Pmt. 1. § (1) bekezdése és (1a) bekezdése alapján nem tartozik a Pmt. hatálya alá tartozó szolgáltatók közé, tekintettel arra, hogy az ott nevesített szolgáltatások egyikét sem nyújtja, a Pmt. 60. § szerinti csoportszintű politika, eljárás fenntartása így a Csoport esetében nem elvárás.

A fenti kérdés kapcsán az MNB álláspontja a következő:

A fent kifejtettek szerint a Társaság nem tartozik a Pmt. hatálya alá, nem vonatkoznak rá annak rendelkezései, viszont – tekintettel arra, hogy a vonatkozó, fent hivatkozott definíciók (csoport, anyavállalat, leányvállalat) egyike sem követeli meg a *szolgáltatói* minőséget, hanem csak *vállalkozásokat* említ – a Társaság az Alapszabályában foglaltak alapján kétségtávolan egy, a Pmt. értelmezése szerinti csoport részét képezi. Felmerülhet ezért indokoltan annak kérdése, hogy a csoport más, a Pmt. hatálya alá tartozó tagjai által alkalmazott csoportpolitikának ki kell-e bármilyen vonatkozásban terjednie a Társaságra.

Az MNB véleménye szerint, ha egy csoporttag nem áll a Pmt. hatálya alatt, tekintetében nem értelmezhetőek a Pmt. 60. § (2) bekezdésében a csoportpolitika részeként meghatározott pénzügyi megelőzési tevékenységi elemek. Erre tekintettel a csoportpolitika e csoporttagra történő kiterjesztése sem értelmezhető, és mint ilyen nem is elvárt a Pmt. hatálya alá tartozó csoporttagok részéről.

Ezzel egyidejűleg az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy a csoportpolitikának ugyanakkor ki kell terjednie minden más, a Pmt. hatálya alá tartozó csoporttagra. A csoportpolitika alkalmazása azonban értelemszerűen legalább kettő, a Pmt. hatálya alá tartozó csoporttagot feltételez, ennek hiányában – bár a csoport fennáll – csoportpolitika alkalmazása nem elvárt.

A fentiek alapján általánosságban egy, a Pmt. szerint csoportnak minősülő társaságcsoporthoz tartozó csoporttagok számától függően – a következő lehetőségek merülnek fel:

1. a csoporttagok közül csak egy minősül a Pmt. szerinti szolgáltatónak és mint ilyen áll a Pmt. hatálya alatt – ebben az esetben is bár a csoport létezik, csoportpolitika nem értelmezhető, nem alkalmazandó;
2. a csoporttagok közül kettő vagy több csoporttag minősül a Pmt. szerinti szolgáltatónak és mint ilyen áll a Pmt. hatálya alatt – ebben az esetben a csoportpolitika e csoporttagok vonatkozásában alkalmazandó, de a többi csoporttagra nézve nem.

A fentiek figyelembevételével az MNB véleménye szerint a Csoportnak a csoport jelen állásfoglalás kiadása idején fennálló összetételére tekintettel csoportpolitikát nem kell alkalmaznia.

Felhívom a Társaság figyelmét arra, hogy az MNB a véleményét kizárólag a Beadványban rendelkezésre bocsátott információk alapján alakította ki, így az abban foglalt egyedi jogértelmezés csak az abban előadott tényállásra vonatkozik. Az MNB véleménye nem tekinthető kötelező erejű állásfoglalásnak, a benne foglaltaknak más hatóságra, illetve a bíróságra nézve nincs kötelező tartalma. Jelen állásfoglalás kizárólag tájékoztatás céljából készült, a benne foglaltak egyéb célok (pl. marketing) érdekében, továbbá harmadik személyekkel szemben nem használhatók fel, illetve jogvita eldöntésére nem alkalmazhatóak.

2020. augusztus 10.